ص وَ الْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ (1) بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَ شِقَاقٍ (2) كُمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنِ فَنَادَوْا وَ لاَتَ حِينَ مَنَاصِ (3) وَ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ وَ قَالَ الْكَافِرُونَ هٰذَا سَاحِرٌ كَذَّابٌ (4) أَ جَعَلَ الْآلِهَةَ إِلَها وَاحِداً إِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ (5) وَ انْطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنِ امْشُوا وَ اصْبِرُوا عَلَى آلِهَتِكُمْ إِنَّ هَٰذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ (6) مَا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِي الْمِلَّةِ الْآخِرَةِ إِنْ هَٰذَا إِلاَّ اخْتِلاَقٌ (7) أَ أُنْزِلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُمْ فِي شَكِّ مِنْ ذِكْرِي بَلْ لَمَّا يَذُوقُوا عَذَابِ (8) أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزيز الْوَهَّابِ (9) أَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ مَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ (10)

جُنْدٌ مَا هُنَالِکَ مَهْزُومٌ مِنَ الْأَحْزَابِ (11) كَذَّبَتْ جُنْدٌ مَا هُنَالِکَ مَهْزُومٌ مِنَ الْأَحْزَابِ (11) كَذَّبَ الْأَوْتَادِ (12) وَ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَ عَادٌ وَ فِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ (12) وَ ثَمُودُ وَ قَوْمُ لُوطٍ وَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ أُولِئِکَ الْأَحْزَابُ (13) إِنْ كُلِّ إِلاَّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ الْأَحْزَابُ (13) إِنْ كُلِّ إِلاَّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ (14)

Sad: By the Quran, full of admonition: (this is the truth). But the Unbelievers (are steeped) in self-glory and opposition. How many generations before them did We destroy? In the end they cried (for mercy)- when there was no longer time for being saved! So they wonder that a Warner has come to them from among themselves! And the Unbelievers say, "This is a sorcerer telling lies! "Has he made the gods (all) into one Allah? Truly this is a wonderful thing!" And the leader among them go away (impatiently), (saying), "Walk ye away, and remain constant to your gods! For this is truly a thing designed (against you)! "We never heard (the like) of this among the people of these latter days: this is nothing but a made-up tale!" "What! Has the Message been sent to him - (of all persons) among us?" But they are in doubt concerning My (own) message! Nay, they have not yet tasted My punishment! Or have they the treasures of the mercy of thy Lord,- the exalted in power, the grantor of bounties without measure? Or have they the dominion of the heavens and

the earth and all between? If so, let them mount up with the ropes and means (to reach that end)! They are but a host of confederates and they will be put to fight. Before them (were many who) rejected messengers,- the people of Noah, and Ad, and Pharaoh, the lord of Stakes, and Thamud, and the people of Lut, and the companions of the wood;- such were the Confederates. Not one (of them) but rejected the messengers, but My punishment came justly and inevitably (on them).

ص، قشم ہے نصیحت بھرے قرآن کی ، بلکہ یہی لوگ ، جنہوں نے ماننے سے انکار کیاہے، سخت تکبر اور ضد میں مبتلا ہیں-اِن سے پہلے ہم ایسی کتنی ہی قوموں کو ہلاک کر چکے ہیں (اور جب اُن کی شامت آئی ہے) تووہ جینج اٹھے ہیں، مگر وہ وقت بحنے کا نہیں ہو تا-ان لو گوں کواس بات ہر بڑا تعجب ہوا کہ ایک ڈرانے والاخو د ا نہی میں سے آگیا- منکرین کہنے لگے کہ "بیرساحرہے، سخت جھوٹاہے، کیااِس نے سارے خداؤں کی جگہ بس ایک ہی خدا بناڈالا؟ یہ تو بڑی عجیب بات ہے"۔ اور سر داران قوم یہ کہتے ہوئے نکل گئے کہ " چلواور ڈٹے رہوایئے معبود وں کی عمادت پر - یہ بات تو کسی اور ہی غرض سے کہی جار ہی ہے - بیہ بات ہم نے زمانہ قریب کی ملت میں کسی سے نہیں سنی-یہ کچھ نہیں سے مگرایک من گھڑت بات- کیا ہمارے در میان بس بہی ایک شخص رہ گیا تھا جس پر اللّٰہ کاذ کر نازل کر

دیا گیا؟"اصل بات بہے کہ بہ میرے "ذکر"پر شک کررہے ہیں،اور بہ ساری با تیںاس لیے کررہے ہیں کہ انہوں نے میرے عذاب کامز ایجکھانہیں ہے۔ کیا تیرے داتااور غالب پر ور د گار کی رحمت کے خزانے اِن کے قبضے میں ہیں؟ کیا یہ آسان وزمین اور ان کے در میان کی چیز وں کے مالک ہیں ؟ اچھاتو یہ عالم اساب کی بلندیوں پر چڑھ کر دیکھیں! یہ تو جھوں میں سے ایک جھوٹاسا جھا ہے جواسی جگہ شکست کھانے والاہے -اِن سے پہلے نوح کی قوم ،اور عاد ،اور میخوں والا فرعون ،اور شمود ،اور قوم لوط ،اور آیکہ والے حیٹلا چکے ہیں۔جھے وہ تھے-ان میں سے ہر ایک نے رسولوں کو حجٹلا بااور میری عقوبت کا فیصلہ اس پر چسیاں ہو کررہا۔

साद, क़सम है नसीहत भरे क़ुरआन की, बल्कि यही लोग, जिन्होंने मानने से इनकार किया है, सख्त तकब्बुर और ज़िद में मुब्तला हैं । इनसे पहले हम ऐसी कितनी ही क़ौमों को हलाक कर चुके हैं (और जब उनकी शामत आई है) तो वे चीख़ उठे हैं, मगर वह वक़्त बचने का नहीं होता | इन लोगों को इस बात पर बड़ा ताज्जुब हुआ कि एक डरानेवालाख़ुद इन्हीं में से आ गया | मुनकिरीन कहने लगे कि "यह साहिर है, सख्त झुटा है, क्या इसने सारे ख़ुदाओं की जगह बस एक ही ख़ुदा बना डाला? यह तो बड़ी अजीब बात है |" और सरदाराने-क़ौम ये कहते हुए निकल गए कि "चलो और डेट रहो अपने माबूदों की इबादत पर | यह बात तो किसी और ही गरज़ से कही जा रही है | यह बात

हमने ज़मानए-क़रीब की मिल्लत में से किसी से नहीं सुनी | यह कुछ नहीं है मगर एक मनघडत बात | क्या हमारे दरिमयान बस यही एक शख्स रह गया था जिसपर अल्लाह का ज़िक्र नाज़िल कर दिया गया?" अस्ल बात यह है कि ये मेरे 'ज़िक्र' पर शक कर रहे हैं, और ये सारी बातें इसिलए कर रहे हैं कि इन्होंने मेरे अज़ाब का मज़ा चखा नहीं है | क्या तेरे दाता और ग़ालिब परवरिदगार की रहमत के ख़ज़ाने इनके क़ब्ज़े में हैं? क्या ये आसमान व ज़मीन और उनके दरिमयान की चीज़ों के मालिक हैं? अच्छा तो यह आलमे-असबाब की बलंदियों पर चढ़कर देखें! यह तो जत्थों में से एक छोटा-सा जत्था है जो इसी जगह शिकस्त खानेवाला है | इनसे पहले नूह की क़ौम, और आद और मेखोंवाला फ़िरऔन, और समूद, और क़ौमे-लूत, और ऐकावाले झुटला चुके हैं | जत्थे वे थे | इनमें से हर एक ने रसूलों को झुटलाया और मेरी उक़्बत का फ़ैसला उसपर चस्पाँ होकर रहा |